

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

07 червня 2017 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 99/вс-17

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у пленарному складі:

головуючого – Устименко В.Є.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Козлова А.Г., Лукаша Т.В., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Шиловой Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши питання про підтвердження здатності кандидата на посаду судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду Демяносова Олександра Власовича здійснювати правосуддя у відповідному суді, стосовно якого оголошено перерву відповідно до абзацу другої частини першої статті 88 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»,

встановила:

Рішенням Комісії від 07 листопада 2016 року № 145/зп-16 оголошено конкурс на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду.

Демяносов Олександр Власович 02 грудня 2016 року звернувся до Комісії із заявою про проведення стосовно нього кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду за спеціальною процедурою призначення.

Комісією 13 грудня 2016 року прийнято рішення № 93/вс-16, зокрема, про допуск Демяносова О.В. до участі у конкурсі на посаду судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду.

Рішенням Комісії від 11 січня 2017 року № 2/зп-17 призначено кваліфікаційне оцінювання 653 кандидатів, допущених до участі у конкурсі на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, зокрема Демяносова О.В.

Комісією 08 лютого 2017 року прийнято рішення № 20/вс-17, зокрема, про допуск Демяносова О.В. до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 38 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) на зайняття вакантних посад суддів

касаційних судів у складі Верховного Суду Демяносів О.В. проходив кваліфікаційне оцінювання як суддя.

У статті 10 Основних принципів незалежності судових органів, схвалених резолюціями Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада 1985 року № 40/32 та від 13 грудня 1985 року № 40/146, визначено, що особи, відібрані для судових посад, повинні мати високі моральні якості і здібності, а також відповідну підбору кваліфікацію в галузі права.

Ці основоположні принципи формування суддівського корпусу імплементовані у новітнє національне законодавство, що визначає основними складовими авторитету судової влади та довіри до суду доброчесність і компетентність судді.

Згідно з цими настановами під час кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді касаційного суду у складі Верховного Суду Комісія виходить з того, що кандидати на посаду судді найвищого суду у системі судоустрою мають відповідати найвищим стандартам за критеріями компетентності та професійної етики за відсутності будь-яких обґрунтованих сумнівів у їх доброчесності, що можуть негативно вплинути на суспільну довіру до новоствореного Верховного Суду.

Відповідно до положень статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) кваліфікаційне оцінювання проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з метою визначення здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, доброчесність.

Демяносів О.В. 16 лютого 2017 року склав анонімне письмове тестування, за результатами якого набрав 83,25 бала, і згідно з рішенням Комісії від 17 лютого 2017 року № 12/зп-17 допущений до виконання практичного завдання на етапі іспиту під час кваліфікаційного оцінювання у межах процедури конкурсу до відповідних касаційних судів у складі Верховного Суду.

За результатами виконаного 21 лютого 2017 року практичного завдання Демяносів О.В. набрав 80,5 бала та згідно з рішенням Комісії від 29 березня 2017 року № 22/зп-17 є таким, що допущений до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди» у межах процедури конкурсу до Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду.

Згідно з абзацом третім пункту 20 розділу III Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (далі – Положення), під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та доброчесності.

Оцінюючи кандидата на посаду судді касаційного суду у складі Верховного Суду за критеріями професійної етики та доброчесності, Комісія враховує, що громадянським суспільством та законодавством презюмується

наявність у суддів Верховного Суду не лише найвищої кваліфікації, але й відповідного рівня моральних якостей та чеснот, що відповідатимуть їх соціальній функції.

Стандарти етичної поведінки суддів, що адресовані суддям та судовим органам для використання як базових принципів регламентації поведінки суддів, визначені, зокрема, у Бангалорських принципах поведінки суддів від 19 травня 2006 року, схвалених Резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року № 2006/23 (далі – Бангалорські принципи поведінки суддів).

Цими міжнародними стандартами у сфері судочинства утверджено, що довіра суспільства до судової системи, а також до авторитету судової системи в питаннях моралі, чесності та непідкупності судових органів посідає першочергове місце в сучасному демократичному суспільстві. Суддя виявляє та підтримує високі стандарти поведінки суддів з метою укріплення суспільної довіри до судових органів, що має першочергове значення для підтримки незалежності судових органів.

Стосовно реалізації принципів чесності та непідкупності у Бангалорських принципах поведінки суддів зазначено, зокрема, що суддя демонструє поведінку, бездоганну навіть з точки зору стороннього спостерігача. Спосіб дій та поведінка судді мають підтримувати впевненість суспільства в чесності та непідкупності судових органів.

Ці основоположні принципи впроваджені у національну систему правил і норм, що формують моральний аспект поведінки суддів та викладені, зокрема, у Кодексі суддівської етики, затвердженому у новій редакції рішенням XI (чергового) з'їзду суддів України від 22 лютого 2013 року (далі – Кодекс суддівської етики).

За загальними правилами Кодексу суддівської етики судді зобов'язані демонструвати і пропагувати високі стандарти поведінки, у зв'язку з чим добровільно беруть на себе більш істотні обмеження, пов'язані з дотриманням етичних норм як у поведінці під час здійснення правосуддя, так і в позасудовій поведінці. Суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Відповідно до положень статті 87 Закону з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності, яка надає, за наявності відповідних підстав, висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності.

Громадською радою доброчесності надано Комісії висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Демяносова О.В. критеріям доброчесності та професійної етики, затверджений 18 квітня 2017 року.

У висновку Громадської ради доброчесності зазначено, що кандидат, подаючи декларацію доброчесності у 2016 році, не вказав свою участь у розгляді справи, що була предметом розгляду Європейського суду з прав людини, а також те, що у складі колегії апеляційного суду Донецької області залишив у силі рішення суду першої інстанції про відмову в продовженні строку тримання під вартою підозрюваного зі складу терористичної організації «Донецька народна республіка» ОСОБА_1 (на момент розгляду справи особа уже переховувалася від слідства і не з'являлася на судові засідання). У цьому контексті Громадська рада доброчесності також зазначає, що після ухвалення вказаного рішення кандидат спільно з дружиною у 2015 та 2016 роках виїжджав у Росію. Син кандидата навчається в Росії та фактично постійно там проживає. Наведене свідчить про ризик тиску на кандидата при розгляді вказаних категорій справ.

Також кандидат неодноразово оформлював довіреності на громадянина Войтюка А.В. щодо придбання та розпорядження нерухомістю та набув права користування на квартиру, яка належить громадянину Войтюку А.В.

Громадська рада доброчесності також звертає увагу на те, що у кандидата є велика кількість нерухомого майна, зокрема земельних ділянок.

Стосовно вказаних у висновку Громадської ради доброчесності доводів кандидат на посаду судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду Демяносів О.В. надав усні та письмові пояснення, які було оцінено Комісією під час співбесіди.

Кандидат пояснив, що на час подання декларації доброчесності судді за 2016 рік йому не було відомо про існування рішення Європейського суду з прав людини у справі Шалімова, в якій ЄСПЛ встановив порушення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Демяносів О.В. також наголосив, що брав участь у складі колегії суддів при розгляді справи № 263/14675/15-к, в якій слідчий суддя відмовила в задоволенні клопотання слідчого про продовження строку тримання під вартою підозрюваного ОСОБА_1.

Під час апеляційного розгляду справи слідчий та прокурор не забезпечили участі підозрюваного, а також не заявили клопотання про дозвіл на затримання ОСОБА_1 з метою його приводу.

В апеляційній скарзі прокурор просив обрати щодо підозрюваного запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, що відповідно до положень КПК є компетенцією слідчого судді суду першої інстанції. Під час апеляційного розгляду прокурор не уточнив свої апеляційні вимоги, зокрема й не скористався для цього спеціально оголошеною судом перервою. Таким чином, кандидат не вбачав підстав для написання окремої думки, а прийняття іншого рішення могло б порушити права та законні інтереси особи.

Син кандидата Демяносів В.О. навчається у Московському державному інституті міжнародних відносин Міністерства закордонних справ Російської Федерації з 2011 року на підставі міждержавних угод, які діють між Україною та Російською Федерацією.

Кандидат вказав, що наприкінці 2015 року до його дружини звернулася її сестра Войтюк Н.Ф. з проханням допомогти у виборі, придбанні та оформленні нерухомості в місті Києві (дружина кандидата має відповідний досвід та є нотаріусом). У січні-лютому 2016 року чоловік сестри Войтюк А.В. видав дружині кандидата довіреність на придбання квартири з формулюванням «придбати будь-яку квартиру в місті Києві» (родина Войтюків ще не визначилася з об'єктом нерухомості). Відповідний договір купівлі-продажу квартири в інтересах Войтюк А.В. було укладено 23 лютого 2016 року.

Оскільки родина Войтюків не планувала найближчим часом переїжджати в місто Київ, вони попросили укласти від їх імені відповідні договори на обслуговування з комунальними підприємствами, для чого в квітні 2016 року Войтюк А.В. видав відповідну довіреність. У зв'язку з цим у грудні 2016 року між Демяносовою В.Ф. та Войтюк А.В. було укладено договір оренди вказаної квартири строком до 31 жовтня 2017 року. На цей час дружина кандидата орендує вказану квартиру, про що є відомості в декларації.

На думку Комісії, кандидат з моменту прийняття у 2010 році Європейським судом з прав людини рішення у справі «Шалімов проти України» мав бути ознайомлений з цим рішенням, зокрема шляхом відслідковування відповідної судової практики, що стосувалася апеляційного суду Донецької області.

Таким чином, кандидат повідомив у декларації добросовісності судді недостовірні відомості, що суперечить вимогам статті 1 Кодексу суддівської етики, відповідно до якої суддя повинен бути прикладом неухильного додержання вимог закону і принципу верховенства права, присяги судді, а також дотримання високих стандартів поведінки з метою зміцнення довіри громадян у чесність, незалежність, неупередженість та справедливість суду.

Також Комісія вважає, що кандидат, набуваючи права на користування та розпорядження нерухомим майном, фактично в інтересах третіх осіб, всупереч вимогам статті 3 Кодексу суддівської етики не доклав всіх зусиль до того, щоб, на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини, його поведінка була бездоганною.

Відповідно до частини першої статті 88 Закону, якщо Громадська рада добросовісності у своєму висновку встановила, що суддя (кандидат на посаду судді) не відповідає критеріям професійної етики та добросовісності, то Комісія може ухвалити рішення про підтвердження здатності такого судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді лише у разі, якщо таке рішення підтримане не менше ніж одинадцятьма її членами.

На підтримання такого рішення стосовно кандидата Демяносова Олександра Власовича членами Комісії надано 10 (десять) голосів, проти – 3 (три).

Ураховуючи наведене, дослідивши досьє кандидата, заслухавши доповідача, уповноваженого представника Громадської ради добросовісності та Кандидата, члени Комісії дійшли висновку про наявність підстав для визнання

кандидата Демяносова Олександра Власовича таким, що не підтвердив здатності здійснювати правосуддя у Касаційному кримінальному суді у складі Верховного Суду.

Це кваліфікаційне оцінювання здійснювалося в межах участі кандидата у конкурсі на зайняття вакантної посади судді Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду, що обумовлювало перевірку кандидата на відповідність найвищим стандартам та вимагало відсутності щонайменшого обґрунтованого сумніву у чеснотах майбутніх суддів Верховного Суду. Відтак висновки Комісії за результатами цього кваліфікаційного оцінювання не можуть мати преюдиційного значення та негативно вплинути на проходження кандидатом інших процедур, пов'язаних з кар'єрою судді.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Положенням, Комісія

вирішила:

визнати Демяносова Олександра Власовича таким, що не підтвердив здатності здійснювати правосуддя у Касаційному кримінальному суді у складі Верховного Суду.

Головуючий

В.Є. Устименко

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.В. Василенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

А.Г. Козлов

Т.В. Лукаш

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

Т.С. Шилова

С.О. Щотка